

POŠKOZENÍ ODRŮD ŘEPKY OZIMÉ ŠKŮDCI V POLSKU

Damage caused by pests in cultivars of winter rapeseed in Poland

Marek MRÓWCZYŃSKI, Henryk WACHOWIAK, Grzegorz PRUSZYŃSKI

IHAR Poznan

Henryk WOŚ

Hodowla Roślin Strzelce, Oddział Borowo

Stefan HEIMANN

Centralny Ośrodek, Badania Odmian Roślin Uprawnych, Słupia Wielka

Úvod

V Polsku je aktuálně do registru zapsáno 52 odrůd řepky ozimé. Nejčastěji jsou v Polsku pěstovány odrůdy liniové, kterých je 34 ve statním registru odrůd. V menší míře jsou pěstovány odrůdy hybridní (17 odrůd). V roce 2006 byly uvedeny do pěstování 4 nové hybridní odrůdy a 4 odrůdy liniové, naproti tomu v roce 2005 bylo zaregistrováno 5 odrůd hybridních a 2 liniové.

V Institutu ochrany rostlin v Poznani se od roku 1980 provádí výzkum na poškození škůdci u nových odrůd řepky. Byl potvrzen velký rozdíl ve stupni poškození zkoumaných odrůd řepky ozimé následujícími škůdci: krytonosec řepkový, krytonosec čtyřzubý, krytonosec šešulový, bejломorka kapustová a blýskáček řepkový. Největší rozdíl ve stupni poškození zkoumaných odrůd bylo potvrzeno u krytonosce řepkového. Mezi zkoumanými odrůdami vyšly tyto rozdíly v ma-

ximu okolo 400%. Menší rozdíl byl potvrzen u krytonosce čtyřzubého, blýskáčka řepkového i škůdci šešulí – okolo 200%.

Odolnost ozimé řepky vůči škůdcům je definována jako schopnost rostliny částečného omezení, protireakce nebo zpomalení škodlivého vlivu agrofága. Rostliny s menším stupněm poškození škůdci jsou definovány jako odolné.

U ozimé řepky má nejdůležitější význam ekologická a genetická odolnost. Odolnost ekologická může vznikat z neshody fenologické vývojové fáze ozimé řepky a biologie škůdce. Fenologie vývoje rostlin může být změněna místními a agrotechnickými podmínkami (např. hnojením).

Výsledky výzkumu poškození odrůd ozimé řepky škůdci je uvedeno v tabulce 1.

Tabulka 1: Poškození odrůd řepky ozimé škůdci, Spółka Hodowli Roślin - Strzelce Oddział Borowo, průměr let 2002-2004

Odrůdy	% poškození kořenů, stonků, pupat a šešulí škůdci					
	<i>Ceutorhynchus napi</i>	<i>Ceutorhynchus quadridens</i>	<i>Meligethes aeneus</i>	<i>C. assimilis D. brassicae</i>	<i>Ceutorhynchus pleurostigma</i>	<i>Phorbia brassicae</i>
Odrůdy hybridní restaurované- F ₁						
Baldur	12,0	76,0	35,0	18,0	4,0	85,0
Buffalo	13,0	86,0	59,0	57,0	2,5	47,0
Extrem	0,0	68,0	28,0	12,0	5,0	74,0
Kronos	6,0	80,0	47,7	40,3	1,0	63,7
Titan	8,0	72,0	34,0	16,0	3,0	56,0
Průměr	7,80	76,40	40,74	28,66	3,10	65,14
Odrůdy hybridní sdužené - F _{1z}						
Kaszub	18,7	83,3	47,7	44,7	2,0	73,0
Lubusz	18,3	91,3	51,3	45,3	1,7	53,3
Mazur	19,7	56,0	46,7	43,7	5,0	70,0
Pomorzanin	9,3	79,0	51,0	40,0	5,3	74,3
Průměr	16,50	77,40	49,17	43,42	3,50	67,65

Odrůdy	% poškození kořenů, stonků, poupat a šesulí škůdci					
	<i>Ceutorhynchus napi</i>	<i>Ceutorhynchus quadridens</i>	<i>Meligethes aeneus</i>	<i>C. assimilis D. brassicae</i>	<i>Ceutorhynchus pleurostigma</i>	<i>Phorbia brassicae</i>
Odrůdy liniové						
Bojan	10,0	72,0	64,0	56,5	7,5	72,0
Bosman	5,0	84,7	50,7	44,3	4,7	67,7
Bristol	12,0	88,0	100,0	100,0	12,0	100,0
Californium	0,0	88,0	42,0	12,0	10,0	75,0
Carina	2,0	83,0	21,0	17,0	4,5	63,0
Contact	3,7	86,0	48,7	39,3	2,0	60,0
Gara	4,0	100,0	48,0	28,0	0,0	68,0
Kana	5,0	77,0	55,0	49,0	0,0	51,0
Liclassic	4,5	86,5	25,5	15,0	3,5	56,0
Lirajet	29,7	85,3	50,0	42,7	3,3	71,0
Liropa	16,0	92,0	100,0	96,0	0,0	80,0
Lisek	7,3	85,3	50,3	42,0	5,3	61,3
Marita	9,0	96,0	15,0	12,0	1,0	28,0
Rasmus	4,0	4,0	59,0	48,0	1,0	48,0
Romana	14,0	92,5	58,0	58,0	0,0	64,0
Wotan	16,0	93,0	56,0	54,0	3,0	54,0
Průměr	8,89	87,71	52,70	44,61	36,12	63,69

Přeložil Ing. Petr Pšenička

Kontaktní adresa

Doc. dr hab. Marek Mrówczyński, Inż. Henryk Wachowiak, Mgr Grzegorz Pruszyński, Instytut Ochrony Roślin,
ul. Miczurina 20, 60-318 Poznań, Polska, e-mail: m.mrowczynski@ior.poznan.pl, zbior@tlen.pl

Dr Henryk Woś, Oddział Borowo

Mgr Stefan Heimann, Centralny Ośrodek, Badania Odmian Roślin Uprawnych, Słupia Wielka